

Roma i el seu llegat a Catalunya

Aquest dossier és la versió adaptada: les mateixes idees del tema, però amb activitats més guiades i pas a pas. Tens caselles per marcar, espais per completar paraules i preguntes amb pistes.

1

Mil anys de Roma i la seva política

1. Completa la frase amb la paraula correcta:

«Segons la llegenda, Roma va ser fundada l'any _____ aC per dos bessons, _____ i _____, alletats per una _____.»

Tria les paraules: 753 · 476 · Ròmul · Cèsar · Rem · August · Iloba · àguila

2. Ordena cronològicament les tres etapes de Roma (1 = més antiga, 3 = més recent):

República · Monarquia · Imperi

1. _____ · 2. _____ · 3. _____

3. Roma es va aixecar sobre... una illa al mig del mar · set turons vora el riu Tíber · una muntanya als Alps.

Per què aquesta posició era bona? Marca'n **dues**:

- Era prou a prop del mar per comerciar
- Era prou lluny dels pirates per defensar-se
- Hi feia molt fred

4. Relaciona cada institució de la República amb la seva funció:

Senat · Cònsols · Comicis

- Assemblees on els ciutadans votaven les lleis: _____
- Dos magistrats que dirigien l'exèrcit durant un any: _____
- Assemblea d'antics magistrats, la institució més influent: _____

5. Vertader o fals (V/F):

- Els patricis eren les famílies riques i aristocràtiques. ___
- Els plebeus tenien tots els drets des del principi. ___
- August va ser el primer emperador. ___
- Juli Cèsar va morir assassinat per un grup de senadors. ___

2

Societat i economia

1. Ordena de **més** a **menys** drets aquests grups (1 = més drets, 4 = menys drets):

Esclaus · Ciutadans romans · Peregrins · Lliberts

1. _____ · 2. _____ · 3. _____ · 4.

2. Un **esclau** era: un treballador pagat · una persona considerada propietat d'una altra · un soldat romà.

On treballaven els esclaus? Marca'n **tres**:

Al camp · A les mines · A les cases · Al Senat

3. Relaciona cada paraula amb la seva definició:

Domus · Insula · Fòrum

- Plaça pública central de la ciutat: _____
- Casa unifamiliar dels rics: _____
- Bloc de pisos de lloguer on vivia la majoria: _____

4. Completa la frase sobre la dona romana:

«La dona romana estava sotmesa a l'autoritat del _____ o del _____, i no podia _____ ni ocupar càrrecs. Tot i així, tenia més llibertat que la dona _____.»

5. El comerç pel **Mare Nostrum** volia dir comerciar per... el mar Negre · la Mediterrània · el riu Tíber.

Per què Roma li deia «el nostre mar»? _____

3 Religió, cultura i vida quotidiana

1. Els romans eren _____ (adoraven molts déus).

Tria: monoteistes · politeistes · ateus

2. Relaciona el déu grec amb el déu romà corresponent:

Zeus · Afrodita · Ares

- Mart: _____
- Júpiter: _____
- Venus: _____

3. Marca les coses que oferia una ciutat romana al ciutadà (n'hi ha **quatre** correctes):

- Termes (banys públics)
- Smartphones
- Teatres
- Circ amb curses de carros
- Amfiteatre amb lluites de gladiadors
- Discoteques

4. L'expressió «**pa i circ**» («panem et circenses») volia dir que els polítics regalaven... pa i diners · menjar i espectacles per guanyar el favor del poble · pa i llibres.

5. Vertader o fals (V/F):

- El cristianisme va néixer a Judea, al segle I. ___
- Els primers cristians van ser perseguits perquè no adoraven l'emperador. ___
- L'any 313 l'emperador Constantí va prohibir el cristianisme. ___
- L'any 380 Teodosi el va fer religió oficial de l'Imperi. ___

4

Art i arquitectura

1. Marca les **tres** innovacions tècniques que van permetre als romans construir obres tan grans:

- L'arc
- La volta
- El formigó
- L'electricitat
- L'ascensor

2. Relaciona cada construcció amb la seva funció:

Aqüeducte · Calçada · Anfiteatre

- Camí empedrat per moure tropes i mercaderies: _____
- Construcció per portar aigua a les ciutats: _____
- Lloc on es feien les lluites de gladiadors: _____

3. L'escultura romana buscava el _____: els retrats mostraven les persones tal com eren, amb _____ i defectes inclosos.

Tria: idealisme · realisme · arrugues · colors

4. Completa: «Una ciutat romana seguia un pla en _____, amb dos carrers principals: el _____ i el _____, i el _____ (la plaça pública) al centre.»

5

Roma a Catalunya: ibers i romanització

1. Completa la data clau:

«L'any _____ aC un exèrcit romà va desembarcar a _____. Aquesta data marca l'inici de la presència romana a Catalunya.»

Tria: 218 · 476 · 753 · Empúries · Roma · Tarragona

2. Relaciona cada ciutat romana amb el seu nom actual:

Tàrraco · Bàrcino · Iesso

- Barcelona: _____
- Tarragona: _____
- Guissona: _____

3. La **romanització** va ser:

- Una guerra dels romans contra els ibers
- El procés pel qual els pobles conquerits van adoptar la llengua, els costums i les lleis de Roma
- El nom d'un emperador

Marca **dues** raons per les quals la gent l'adoptava de bon grat:

- Viure «a la romana» (termes, espectacles, comerç) era atractiu
- Adoptar la ciutadania donava drets
- Els obligaven amb un examen

4. El _____ és la llengua dels romans. D'ella van néixer les llengües _____: el català, el _____, el francès, l'italià, el portuguès...

Tria: llatí · grec · romàniques · germàniques · castellà · anglès

5. La **Via Augusta** era... una llei romana · una gran calçada que travessava Hispània de nord a sud vorejant la costa · un emperador.

Els **mil·liaris** eren: _____

6. Tàrraco conserva un conjunt monumental espectacular. Marca'n **tres** exemples reals:

- Les muralles
- La Sagrada Família
- L'amfiteatre vora el mar
- L'aqüeducte de les Ferreres (Pont del Diable)
- La torre Eiffel

6

La caiguda i el llegat

1. Marca les **tres** causes de la crisi i caiguda de l'Imperi:

- Massa fronteres per defensar
- Problemes econòmics
- Lluites pel poder
- Una nevada molt forta
- La invenció de la pólvora

2. Completa la data clau:

«L'any _____ dC va caure l'Imperi romà d'Occident. Aquesta data marca el final de l'edat _____ i el començament de l'edat _____.»

Tria: 476 · 313 · antiga · moderna · mitjana

3. Relaciona cada llegat romà amb un exemple actual:

Llengua · Dret · Calendari

- Els noms dels mesos (gener, febrer, març...): _____
- El català, llengua romànica filla del llatí: _____
- Moltes lleis europees encara hi tenen la base: _____

4. Vertader o fals (V/F):

- Roma va desaparèixer com a Estat, però el seu llegat segueix viu. ___
- La paraula «candidat» ve de la toga blanca dels que es presentaven a un càrrec. ___
- Els dies de la setmana recorden noms de déus romans. ___